Anordning,

angaaende

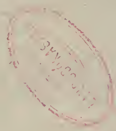
de Friheder,

som

forundes de paa Island oprettende Kiøbstæder.

Christiansborg Slot den 17de November 1786.

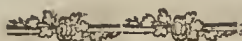
Kiøbenhavn,
trykt hos Directeur P. M. Høpffner, Hans Kongelige Majestæts og Universitetets første Bogtrykker.

i Christian den Syvende, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn, Dytmersken, og Oldenborg, giøre alle vitterligt; at da Vi ved Vores under 18de August sidstleden allernaadigst udgivne Placat, angaaende den Islandske Handels Frigivelse, haver tilsagt de 6 Handelspladse paa Vort Land Island, Reikiavik, Westmannoe, Eskefiord, Eya eller Oefiord, Skutils eller Isefiord og Grundar eller Grønnefiord, Kiøbstæds-Ret og Friheder, hvilke Vi ved en derom især nærmere udgivende Anordning allernaadigst ville bekiendtgiøre: Saa ville Vi nu ved dette Vores aabne Brev allernaadigst have anordnet og fastsat følgende:

I.

Alle Kristelige Religions-Forvante maae i disse Kiøbstæder nyde fuldkommen Tolerance med fri og uindskrænket Religions Øvelse, hvortil efter Omstændighederne endog de Reformeerte kan vente en Kirkes Bygning.

2.

Kiøbstædernes Borgere maae i 20 Aar være fri for Kopskat, Told og andre Udgivter til Statens Tieneste, saa at de allene svare de til Byens egen Nytte fornødne onera publica.

3.

Kiøbstædernes Borgere maae ligesom Landets øvrige Indbyggere være fri for den ¼ Procentskat af deres paa Rente udsættende Capitaler, og for Brugen af stemplet Papiir.

4.

De til Kiøbstædernes Anlæg behøvende Grunde maae, saavidt de tilhøre Private, afkiøbes dem for Vores Regning, og, saavidt de ere Os tilhørende, allernaadigst skienkes til dette Brug, efterat Strækningen forud er opmaalt og bestemt ved en derover indsendende Forretning; og maae saavel Norsk Tømmer som andre Bygnings-Materialier til Kiøbstædernes første Indretning i Island være toldfrie ved Udførselen fra Danmark, Norge og Fyrstendømmene, ligesom ved Indførselen i Island; og de, der ville nedsætte sig og opføre Bygninger i de Islandske Kiøbstæder, kan desuden efter Omstændighederne vente anden Hielp.

5.

Bygge-Pladserne skal frit anvises, og det saaledes, at de ikke ligge for tæt sammen, samt at der saavidt mueligt ved hvert Huus bliver Plads til en liden Have.

6.

Enhver, som melder sig hos Stedets Øvrighed, skal forundes frit Borgerskab, dog at han lader antegne sit Navn i Borgerbogen, og aflegger Borger-Eed, samt bliver af Stedets Øvrighed forsynet med Borgerbrev til Beviis derpaa, hvorfor dog ikke noget maae betales uden de blotte Skriverpenge.

7.

Det samme skal og gielde om enhver Fremmed, som maatte komme til Landet for at nedsætte sig i Stæderne; dog at de strax ved

deres

deres Ankomst til Landet melde dem derom, samt aflegge Troskabs-Eed til Os, om de ikke allerede ere Vores Undersaatter; hvilke Fremmede da ved Borgerbrevet blive at ansee som naturaliserede.

8.

Den i Indfods-Retten fastsatte Summa, som Fremmede maae indfore og anvende i de danske Stater, for at faae Indigenat i samme, bestemmes for dem, der ville nedsette sig i en Islandsk Kiobstæd, allene til 3000 Rdlr.; og saadanne der bosatte Fremmede skal for dem selv og Børn, enten de ere medbragte eller fodte i Landet, nyde selvsamme Rettigheder som Indfodte i alle Vore Riger og Lande.

9.

Enhver, som nedsetter sig i en Kiobstæd i Island, maae igien drage bort, uden nogen Decimation eller Afkortning af hans Formue, og det uden Forskiel, enten han har været længe eller kort i Landet.

10.

Enhver Borger erholder ved Borger-Retten fuldkommen Rettighed til at drive al Slags Kiobstæds-Næring; dog maae Haandværkere ikke drive videre Handel, end herefter under No. 16 formeldes. Saa skal og Brændeviinsbrænden være aldeles forbuden, samt til Giestgiverie udfordres Amts-Ovrighedens særdeles Tilladelse.

11.

Enhver Borger i Stæderne, af hvilken Religion han end maatte være, maae have Ret til at tilkiobe sig saa mange Jorder i Island, som han kan og vil.

12.

Nyttige Haandværkere kan, om de vil nedsette dem i Stæderne, vente passende Benaadninger, hvorom de kan vente at blive nærmere underretede af vedkommende Collegium.

13.

Enhver Haandværksmand maae have fuldkommen Rettighed, at drive sit Haandværk som Mester i Stæderne, og dersom en udlært Svend

nedsetter sig som Mester i en islandsk Kiøbstæd, maae de af ham oplærte nyde i andre Vore Stater de selvsamme Rettigheder, som ere bestemte for de smaa Kiøbstæder i Hensigt til Vores Kongelige Residents-Stad Kiøbenhavn.

14.

Intet Haandværkslaug maae nogen Tid oprettes i Island, og for at nedsette sig der som Mester, skal, for det første saalænge Friheds Aarene vare, intet videre betales, end hvad Borgerbrevet koster efter foranførte 6 §.

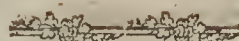
15.

Saa mange af disse Kiøbstæders Borgere, som vil, maae, efterat de have vundet Borgerskab paa Handelen, og ere forsynede med det fornødne Forraad af de behøvende Vahre, for det første i 20 Aar have Frihed til som Udliggere at giøre mindre Handels-Anlæg i det til hver Kiøbstæd hørende Distrikt med Frihed siden at handle ikke allene med hvilken Udligger og Kiøbstæd, de finde for got, men og directe at forskrive Ladninger fra hvilket Sted i Vore Riger og Lande de selv vil, samt igien at expedere Ladninger hvorhen de finde tienligst, allene at de iagttage de samme Regler, som i Almindelighed ere bestemte for alle andre Handlende i Landet.

16.

Allene de Handelsmænd, der ere Borgere i Kiøbstæder, skal have Rettighed til at sælge Indførsels-Vahre paa de mueligt i Tiden oprettende Markeder i Island, hvilken Rettighed og forundes de i Kiøbstæderne boesatte Haandværksfolk for deres eget Arbeyde; og maae det staae enhver Indbygger i Island frit for, at handle ey allene til hvilken Kiøbstæd eller Udligger-Stæd han selv vil, men og directe med de allene paa Speculation til Landet ankommende Skibe, saaledes at disse, efter først at have anløbet een af Kiøbstæderne, dog uden at være pligtige der at losse eller lade, eller betale nogen Slags Omkostning, maae, saavidt de ikke finde i Kiøbstæderne fornøyelig Afsætning af deres Vahre, strax, efter at have afgivet deres Carga, gaae

til

til hvilken Havn de vil, og der ligge i 4 Uger, inden hvilken Tid enhver af Indbyggerne uden Forskiel af dem maae kiøbe til egen Fornødenhed, Føde og andre til Næringernes Drift fornødne Vahre, samt til dem sælge sine Produkter.

17.

Vexel-Retten skal ogsaa gielde i disse Kiøbstæder saaledes som samme er fastsat ved den Norske Lov og de tilhørende Forordninger.

18.

Jurisdictionen over disse Stæder maae indtil videre anbetroes vedkommende Sysselmænd; dog kan de vente at faae egen Jurisdiction, saasnart Stiftamtmanden og Amtmanden indberetter, at deres Tilvext giør saadant fornødent.

19.

Appellationen fra Kiøbstædernes Øvrighed maatte som sædvanlig, gaae til Lav- og Ober-Retten; dog maae der, for at afkorte Rettergangen i Handels-Sager, i behøvende Tilfælde bevilges Extra-Lavting.

20.

Byernes Indvaanere maae, saasnart de faae egen Jurisdiction, ligeledes have Tilladelse til at foreslaae eget Vaaben og Stads-Segl.

21.

De under enhver Kiøbstæd henhørende Districter ere: 1) For Reikiavick i Søndre Fierdingen: Guldbringe, Kiøse, Borgefiords og Myhre Sysseler indtil Hytteraaen. 2) For Westmannøe i samme Fierding, Arnes, Rangevalle, Westmannøe og Vestre Skaptefields Sysseler. 3) For Eskefiorden i Øster Fierdingen: Øster Skaptefields, samt Søndre og Nordre Muhle Sysseler. 4) For Eya-Fiorden eller Oefiorden i Nordre Fierdingen: de 4re Nordlandske Sysseler, nemlig Norder, Oefiord, Skagefiord og Hunevands Sysseler. 5) For Skutils eller Isefiord i Vestre Fierdingen: Strande og Isefiords Sysseler, samt et Stykke af Bardestrands Syssel, strækkende

de sig fra Grændserne ved Isefiords Syssel indtil Biarnanupr; og 6) for Grundar eller Grønnefiord i samme Fierding: det øvrige af Bardestrands Syssel med Dåle, Sneefieldnes og Hnappedals Sysseler til Hytteraaen. Forbydende alle og enhver, herimod, eftersom forskrevet staaer, at hindre eller udi nogen Maade Forfang at giøre, under Vor Hyldest og Naade. Givet paa Vort Slot Christiansborg udi Vores Kongelige Residents-Stad Kiøbenhavn, den 17de November 1786.

Under Vor Kongelige Haand og Signet.

Christian R.

Schack Rathlou.

Luxdorph. P. Aagaard.